

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. L. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. 7. 2020, č. j. 53 Ad 15/2019 - 91,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci jako náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti částku 19 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobce podal dne 2. 2. 2015 žádost o doplatek na bydlení. V průběhu řízení žalobce požádal o opatrovníka. Správní orgány o této žádosti rozhodovaly opakovaně, neboť krajský soud jejich rozhodnutí opakovaně rušil pro vady řízení vzniklé v souvislosti s ustanovováním opatrovníka. Naposledy správní orgán I. stupně vydal dne 29. 5. 2019 rozhodnutí č. j. 36945/2019/CBU, kterým nevyhověl žádosti žalobce ze dne 2. 2. 2015, a doplatek na bydlení mu nepřiznal. Opatrovníka pro řízení žalobci neustanovil s odůvodněním, že vyčerpal veškeré možnosti zjištění aktuálního zdravotního stavu žalobce, a současnou lékařskou zprávu není pro nesoučinnost žalobce objektivně možné získat. K odvolání žalobce žalovaný rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil rozhodnutím ze dne 27. 8. 2019, č. j. MPSV-2019/175795-913.

II.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2019 podal žalobce žalobu, které krajský soud vyhověl rozsudkem ze dne 23. 7. 2020, č. j. 53 Ad 15/2019 - 91. Krajský soud tímto rozsudkem zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2019 a rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 29. 5. 2019 z důvodu, že správní orgány nedostály své povinnosti řídit se závazným právním názorem z předcházejícího rozsudku krajského soudu (ze dne 12. 4. 2018), kterým byla zrušena předcházející rozhodnutí správních orgánů. Krajský soud konstatoval, že se neztotožňuje s názorem správních orgánů, že informace o zdravotním stavu žalobce nelze objektivně zjistit. Správní orgán I. stupně neučinil potřebné kroky ke zjištění zdravotního stavu žalobce pro posouzení nutnosti ustanovení opatrovníka dle § 32 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“, či pouze „s. ř.“). Krajský soud poukázal na skutečnost, že žalobce v rámci odvolacího řízení výslovně upozornil na to, že správní orgán v I. stupni postupoval špatně, jestliže jako ošetřujícího lékaře žalobce kontaktoval MUDr. M. K., ačkoli ošetřujícím praktickým lékařem žalobce není tento lékař, nýbrž jeho syn, MUDr. D. K. Žalovaný, ač mu žalobce sdělil totožnost svého praktického lékaře, nedbal vysloveného závazného právního názoru soudu, a nepokusil se od tohoto lékaře odborný lékařský posudek získat. Tím zatížil své rozhodnutí podstatnou vadou, která dle krajského soudu mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. Krajský soud dále konstatoval, že přestože žalobce v odvolání na některých místech tvrdil, že ustanovení opatrovníka již není nutné, z jiných částí tohoto odvolání zároveň vyplývá, že se žalobce ustanovení opatrovníka po správních orgánech domáhal. Krajský soud vyhodnotil, že pochybnosti o tom, čeho se žalobce domáhá, představují další z ukazatelů nasvědčujících skutečnosti, že žalobce není schopen ve správním řízení plnohodnotně jednat se správními orgány. Z tohoto důvodu je nutno vyžádat odborný lékařský posudek zdravotního stavu žalobce, a na základě jeho výsledku upravit další postup ve správním řízení a příp. rozhodnout o ustanovení opatrovníka. Rozsudek krajského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je v plném znění dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti uvedenému rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Dle stěžovatele je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný, neboť soud zcela pominul argumentaci stěžovatele, že požadavku na zjištění zdravotního stavu žalobce nebylo možno vyhovět ve větší než učiněné míře. Dále namítal, že nebyly splněny podmínky pro zrušení jeho rozhodnutí. Stěžovatel je přesvědčen, že požadavek krajského soudu, aby si správní orgány zajistily stanovisko žalobcova aktuálního praktického lékaře, je nehospodárný, neboť žalobce doložil jeho vyjádření k žalobě. Nadto z rozsudku ze dne 17. 1. 2017 (první zrušující rozsudek krajského soudu, pozn. NSS) vyplýval požadavek doložit aktuální lékařskou zprávu odborného psychiatra, nikoli praktického lékaře. Dle stěžovatele bylo třeba zohlednit vyjádření žalobce, že již opatrovníka nepotřebuje, a dokumenty, z nichž vyplývá, že žalobce v minulosti vystupoval jako zmocněnec R. K. Stěžovatel odmítl i názor krajského soudu, že podklady v prvostupňovém správním řízení byly nedostatečné kvůli použití podkladů získaných jinou pobočkou úřadu práce. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalobce se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s odůvodněním rozsudku krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

pokračování

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Z předložených spisů Nejvyšší správní soud zjistil následující podstatné skutečnosti.

[8] Dne 2. 2. 2015 podal žalobce žádost o doplatek na bydlení. V průběhu řízení žalobce z důvodu přechodné duševní poruchy požádal o opatrovníka dle § 32 odst. 2 písm. g) správního řádu.

[9] Dne 29. 9. 2015 správní orgán I. stupně rozhodnutím č. j. 98678/2015/CBU nevyhověl žádosti žalobce o doplatek na bydlení, přičemž žalobci neustanovil opatrovníka. Žalobce napadl uvedené rozhodnutí odvoláním, které stěžovatel zamítl rozhodnutím ze dne 8. 1. 2016, č. j. MPSV-2016/5113-913, a napadené rozhodnutí potvrdil.

[10] Dne 17. 1. 2017 krajský soud rozsudkem č. j. 2 Ad 13/2016 - 113 zrušil rozhodnutí stěžovatele ze dne 8. 1. 2016 i rozhodnutí správního orgánu I. stupně pro vadu v řízení spočívající v tom, že správní orgány řádně nezjistily zdravotní stav žalobce za účelem rozhodnutí o nutnosti ustanovení opatrovníka pro řízení, ačkoli z obsahu spisu vyplývaly pochybnosti o schopnosti žalobce řádně hájit svá práva ve správním řízení.

[11] Usnesením ze dne 15. 6. 2017 správní orgán I. stupně žalobci ustanovil opatrovníkem statutární město České Budějovice.

[12] Dne 17. 8. 2017 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí č. j. 70331/2017/CBU, kterým žalobci nepřiznal doplatek na bydlení. Žalobce napadl uvedené rozhodnutí odvoláním, které stěžovatel zamítl rozhodnutím ze dne 4. 10. 2017, č. j. MPSV-2017/201698-913, a napadené rozhodnutí potvrdil.

[13] Dne 12. 4. 2018 krajský soud rozsudkem č. j. 53 Ad 19/2017 - 97 zrušil rozhodnutí stěžovatele (ze dne 4. 10. 2017) i správního orgánu prvního stupně (ze dne 17. 8. 2017) z důvodu procesní vady spočívající ve vadném ustanovení opatrovníka. Statutární město České Budějovice nemohlo být opatrovníkem žalobce z důvodu střetu zájmů. Krajský soud správním orgánům uložil, aby se zabývaly tím, zda duševní postižení žalobce stále trvá a je takové intenzity, že brání žalobci v účasti ve správním řízení a znemožňuje mu, aby svá práva mohl řádně bránit sám.

[14] Dne 29. 5. 2019, č. j. 36945/2019/CBU, vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí („prvostupňové rozhodnutí“), kterým opětovně nevyhověl žádosti žalobce ze dne 2. 2. 2015. K žádosti o ustanovení opatrovníka uvedl, že nezjistil aktuální zdravotní stav žalobce, přestože vyčerpal veškeré možnosti jeho zjištění, a současnou lékařskou zprávu není pro nesoučinnost žalobce objektivně možné získat. Dodal, že požádal o součinnost svou pobočku (pobočku úřadu práce) v Jihlavě, která rovněž vedla s žalobcem řízení, v rámci něhož zjišťovala žalobcův zdravotní stav dle § 32 odst. 2 písm. g) správního řádu. Z podkladů zaslaných Úřadem práce v Jihlavě vyplynulo, že tento úřad dne 25. 10. 2018 kontaktoval MUDr. J. M. s žádostí o vydání odborného lékařského posudku, zda je žalobce stížen přechodnou duševní poruchou, která mu brání samostatně jednat v řízení. MUDr. M. na tuto žádost odpověděl e-mailem ze dne 8. 11. 2018, ve kterém uvedl, že žalobce je v péči psychiatra MUDr. M. P. a doporučil za účelem

vydání odborného posudku kontaktovat tohoto psychiatra. Úřad práce v Jihlavě následně MUDr. P. o vydání odborného lékařského posudku požádal, ten však dopisem ze dne 19. 12. 2018 odmítl sdělit údaje o žalobcově zdravotním stavu, neboť mu k tomu žalobce nedal svolení. Úřad práce v Jihlavě nato dne 9. 1. 2019 vyzval přímo žalobce, aby doložil odborný lékařský posudek od svého ošetřujícího lékaře MUDr. J. M. či od svého psychiatra MUDr. M. P., z něhož bude jednoznačně vyplývat, zda je žalobce schopen samostatně jednat ve správním řízení. Žalobce přes výzvu žádný posudek nedoložil. U citované výzvy je ve spise založena kopie stížnosti žalobce na pracovníci Úřadu práce Jihlava adresované stěžovateli datované 4. 1. 2019, která obsahuje informaci o tom, že MUDr. M. ukončil činnost svojí ordinace dne 5. 11. 2018. Správní spis dále obsahuje dopis ze dne 29. 1. 2019, kterým Úřad práce v Jihlavě požádal o vyhotovení odborného lékařského posudku soudního znalce MUDr. Jiřího Hrdličku. Ten dopisem doručeným dne 14. 2. 2019 sdělil, že jej kontaktoval psychiatr žalobce MUDr. P. a informoval jej o tom, že se s ním žalobce telefonicky spojil a uvedl, že znalecké vyšetření je bezpředmětné, a že se k němu stejně nemůže dostavit, neboť musí pečovat o osobu blízkou. Úřad práce v Jihlavě pak dne 5. 2. 2019 kontaktoval ordinaci MUDr. M. s žádostí o informaci, zda skutečně ukončil činnost. V odpověď obdržel vyjádření ordinace MOJE AMBULANCE České Budějovice, která převzala ordinaci MUDr. M., z něhož se podává, že žalobce již není klientem ordinace MOJE AMBULANCE, a jeho novým praktickým lékařem je MUDr. M. K. Úřad práce v Jihlavě proto dopisem ze dne 27. 2. 2019 požádal o vydání odborného lékařského posudku MUDr. M. K., na který tento lékař dne 4. 3. 2019 odpověděl, že není praktickým lékařem žalobce. Správní orgán I. stupně na základě uvedených podkladů dospěl k závěru, že odborný lékařský posudek o možné přechodné duševní poruše žalobce nelze získat, proto bez ustanovení opatrovníka přistoupil dne 29. 5. 2019 k vydání rozhodnutí č. j. 36945/2019/CBU, kterým opětovně nevyhověl žádosti žalobce ze dne 2. 2. 2015 o doplatek na bydlení.

[15] Žalobce napadl rozhodnutí správního orgánu I. stupně odvoláním ze dne 18. 6. 2019, v němž upozornil na skutečnost, že jeho praktickým lékařem není MUDr. M. K., ale jeho syn MUDr. D. K. Uvedl, že o zpracování odborného lékařského posudku soudním znalcem MUDr. Jiřím Hrdličkou mu není nic známo a tento lékař mu žádné vyšetření neprovedl. Zároveň zdůraznil, že svému psychiatru MUDr. P. nesdělil, že se nemůže dostavit k vyšetření. Žalobce v odvolání pak na jedné straně uvádí, že požaduje ustanovit opatrovníka, neboť mu v účasti na řízení brání skutečnost, že pečuje o R. K., která vyžaduje jeho nepřetržitou péči. Na druhé straně však v jiné části odvolání tvrdí, že požaduje ustanovení opatrovníka z důvodu své přechodné duševní nemoci a namítá, že měl správní orgán kontaktovat jeho skutečného praktického lékaře.

[16] Stěžovatel k odvolání žalobce rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil rozhodnutím ze dne 27. 8. 2019, č. j. MPSV-2019/175795-913. Přisvědčil správnímu orgánu I. stupně, že byly vyčerpány veškeré možnosti obstarání odborného lékařského posudku žalobce. Z obsahu podaného odvolání nadto stěžovatel dovodil, že žalobce sám považuje ustanovení opatrovníka za bezpředmětné.

[17] Krajský soud rozsudkem ze dne 23. 7. 2020 následně vyhověl žalobě žalobce a rozhodnutí stěžovatele ze dne 27. 8. 2019 i rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 29. 5. 2019 zrušil pro vadu spočívající v nerespektování závazného právního názoru z předchozího zrušujícího rozsudku ze dne 12. 4. 2018, kterým krajský soud uložil správním orgánům povinnost řádně osvědčit zdravotní stav žalobce a následně posoudit nutnost ustanovení opatrovníka pro řízení.

[18] Proti rozsudku krajského soudu ze dne 23. 7. 2020 podal stěžovatel nyní posuzovanou kasační stížnost.

pokračování

[19] Nejvyšší správní soud se předně zabýval tvrzeními stěžovatele poukazujícími na nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Bylo by totiž předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by současně napadené rozhodnutí krajského soudu skutečně nepřezkoumatelné.

[20] Jak vyplývá z konstantní judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za nedůvodnou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75). Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku.

[21] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek a dospěl k názoru, že není nepřezkoumatelný. Z jeho odůvodnění je zřejmé, z jakého skutkového stavu krajský soud vyšel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Rozsudek je řádně odůvodněn a je plně srozumitelný. Z rozsudku vyplývají důvody, které krajský soud vedly ke zrušení rozhodnutí stěžovatele. Nesouhlas stěžovatele s odůvodněním a závěry napadeného rozsudku nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013 - 30, a ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010 - 163). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012 - 45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016 - 64). Takovými vadami rozsudek krajského soudu netrpí.

[22] Stěžovatel nepřezkoumatelnost rozsudku konkrétně spatřoval v tom, že se v něm krajský soud nezabýval argumentací stěžovatele, že lékařský posudek objektivně není možné pro nesoučinnost žalobce získat. Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil. Krajský soud v napadeném rozsudku na tuto argumentaci výslovně reagoval na straně 5, kde uvedl, že ačkoli správním orgánům nelze upřít snahu dostat povinnosti zjistit zdravotní stav žalobce, tato snaha zůstala nenaplněna, přičemž dle krajského soudu tomu tak nebylo z objektivních příčin, jak tvrdil stěžovatel. Na straně 6 krajský soud rozvedl, že správní orgány postupovaly nesprávně, jestliže jako ošetřujícího lékaře žalobce kontaktovaly MUDr. M. K., ačkoli ošetřujícím lékařem žalobce nebyl on, ale jeho syn MUDr. D. K., což žalobce správním orgánům výslovně sdělil ve svém odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Přesto stěžovatel toto sdělení žalobce nevzal v úvahu a ani se nepokusil MUDr. D. K. za účelem získání odborného lékařského posudku kontaktovat. Takové posouzení shledává Nejvyšší správní soud dostatečným a přezkoumatelným.

[23] Nejvyšší správní soud následně přistoupil k posouzení jádra sporu, tj. k posouzení, zda stěžovatel dostal závaznému právnímu názoru vyslovenému v rozsudku krajského soudu ze dne 12. 4. 2018. č. j. 53 Ad 19/2017 - 97.

[24] Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. *právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.*

[25] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu má nerespektování závazného právního názoru vysloveného správním soudem ve zrušujícím rozsudku za následek zrušení nového rozhodnutí správního úřadu pro nezákonnost bez dalšího (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002 - 25, publ. pod č. 73/2004 Sb. NSS či ze dne 23. 9. 2004, č. j. 5 A 110/2002 - 25).

[26] Závaznost kasačního rozhodnutí soudu nicméně není bezvýjimečná. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře připouští, že správní orgán je v některých případech oprávněn odchýlit se od zrušujícího rozsudku v téže věci. V rozsudku ze dne 23. 9. 2004, č. j. 5 A 110/2002 - 25, publ. pod č. 442/2005 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „*právní názor soudu nelze ponižovat na pouhou ‚námitku‘ [...], o níž by správnímu orgánu bylo v dalším řízení umožněno uvážít, tj. kterou by žalovaný mohl i odmítnout, ale je třeba na něj nahlížet jako na pravidlo, jež je určujícím pro další kroky správního orgánu i pro úvahy, o něž bude správní orgán opírat závěrečné hodnocení zjištěných skutkových okolností. Prolomení povinnosti správního orgánu být vázán právním názorem soudu přichází v úvahu výjimečně, a to pouze tehdy, pokud v průběhu dalšího správního řízení po zrušení rozhodnutí správního orgánu byla učiněna nová skutková zjištění nebo pokud došlo ke změně právní úpravy, podle níž má být věc posuzována*“ (obdobně např. rozsudek ze dne 18. 6. 2004, č. j. 2 Ads 16/2003 - 56, publ. pod č. 352/2004 Sb. NSS). Povinnost respektovat závazný právní názor odpadá také tehdy, pokud byl tento právní názor v mezidobí (ke dni nového rozhodování žalovaného správního orgánu) překonán judikaturou vysokých soudů, již by musel respektovat i každý senát Nejvyššího správního soudu a pochopitelně rovněž krajské soudy (tj. rozšířeného senátu, Ústavního soudu nebo Soudního dvora - viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 31/2016 - 36). K takové situaci v nyní posuzovaném případě nedošlo, a stěžovatel to ostatně ani netvrdí.

[27] Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem krajského soudu, že správní orgány nedostály své povinnosti respektovat závazný právní názor vyjádřený ve zrušujícím rozsudku krajského soudu ze dne 12. 4. 2018 [tj. povinnosti zjistit zdravotní stav žalobce za účelem posouzení nutnosti ustanovení opatrovníka pro řízení dle § 32 odst. 2 písm. g) správního řádu]. Souhlasí s argumentací krajského soudu a dodává následující:

[28] Dle § 32 odst. 2 písm. g) správního řádu *správní orgán ustanoví opatrovníka osobám stíženým přechodnou duševní poruchou, která jim brání samostatně v řízení jednat, je-li to nezbytné k hájení jejich práv; v těchto případech správní orgán rozhoduje na základě odborného lékařského posudku.*

[29] Dle § 42 odst. 2 písm. a) zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o specifických zdravotních službách“) *lékařský posudek vydává, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak, registrující poskytovatel posuzované osoby.* (důraz přidán).

[30] Komentář k ustanovení §42 zákona o specifických zdravotních službách konkretizuje, že „*k vydání lékařského posudku je oprávněn registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství nebo praktické lékařství po děti a dorost (registrující praktický lékař). Jedná se o obecnou právní úpravu, která se uplatní v případě, že pro konkrétní posudkovou činnost neexistuje speciální právní úprava.*“ (Buriánek, A.; Máca, M.; Mach, J.; Vráblová, B.; Záleská, D. Zákon o specifických zdravotních službách. Praktický komentář. Wolters Kluwer 2018; důraz přidán).

[31] Pro posuzování zdravotního stavu za účelem ustanovení opatrovníka dle § 32 odst. 2 písm. g) správního řádu neexistuje zvláštní úprava, uplatní se proto obecné pravidlo. K vydání lékařského posudku je příslušný registrující poskytovatel, tj. všeobecný praktický lékař. Lékař posudek vydává na základě žádosti správního orgánu, neboť jak zdejší soud uvedl v rozsudku ze dne 22. 6. 2011, č. j. 6 Ads 23/2011 - 60, „*osoba trpící přechodnou duševní poruchou si nemusí být*

pokračování

poruchy vůbec vědoma a požadovat od ní, aby předkládala sama lékařský posudek, za takových okolností není namístě.“

[32] Lékařský posudek vydává lékař na základě zhodnocení výsledků lékařské prohlídky, výpisu ze zdravotnické dokumentace a nároků činnosti na zdraví posuzované osoby (§ 42 odst. 1 zákona o specifických zdravotních službách). Komentářová literatura k tomuto ustanovení uvádí, že pokud pacient trpí chronickým onemocněním, se kterým je léčen nebo tzv. dispenzarizován u jiného lékaře specialisty, je registrující praktický lékař povinen vyžádat si odborné stanovisko tohoto lékaře specialisty. Ten nevydává lékařský posudek, pouze lékařskou zprávu, z jejíž závěrů registrující praktický lékař při posouzení zdravotní způsobilosti vychází (Buriánek, A.; Máca, M.; Mach, J.; Vráblová, B.; Záleská, D. Zákon o specifických zdravotních službách. Praktický komentář. Wolters Kluwer 2018).

[33] Při zohlednění výše uvedených východisek Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem shledal, že v nyní posuzovaném případě byl osobou oprávněnou k vydání odborného lékařského posudku praktický lékař žalobce, MUDr. D. K. Jelikož byl žalobce zároveň v péči psychiatra, MUDr. P., byl MUDr. K. povinen si od něj vyžádat lékařskou zprávu za účelem posouzení zdravotního stavu žalobce. Správní orgány však v nynějším případě MUDr. K. vůbec neoslovily, a to ani poté, co jej jako svého praktického lékaře žalobce označil v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Za této situace proto nelze souhlasit s tím, že správní orgány objektivně vyčerpaly veškeré možnosti ke zjištění zdravotního stavu žalobce, jak stěžovatel namítá v kasační stížnosti.

[34] Je pravdou, že krajský soud v rozsudku ze dne 17. 1. 2017 poněkud nešťastně uvádí, že „úřad práce vyžádá aktuální lékařskou zprávu odborného psychiatra“. Z obsahu celého rozsudku ze dne 17. 1. 2017 však jednoznačně vyplývá povinnost zjistit zdravotní stav žalobce pro účely § 32 odst. 2 písm. g) správního řádu, přičemž toto zjišťování postupem vyžádání odborného lékařského posudku vydaného ošetřujícím lékařem byl popsán výše (kdy lékařská zpráva psychiatra skutečně vyžádána být má, ale prostřednictvím praktického lékaře, který ji zhodnotí v rámci svého posudku). Nadto rozsudek ze dne 12. 4. 2018 tuto nešťastnou formulaci korigoval a stěžovatele zavázal již jen ke zjištění zdravotního stavu žalobce za účelem posouzení nutnosti ustanovení opatrovníka dle § 32 odst. 2 správního řádu.

[35] Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem i v tom, že obsah odvolání ze dne 18. 6. 2019 byl nejednoznačný až vnitřně rozporný, což vzbuzovalo pochybnosti o žalobcově schopnosti samostatně jednat. Žalobce na jednom místě žádal o ustanovení opatrovníka pro řízení z důvodu, že pečuje o R. K. Na jiném místě tohoto odvolání se však již dovolával ustanovení opatrovníka na základě lékařského posudku své osoby. Krajský soud tedy správně uzavřel, že z předmětného odvolání nebylo lze uzavřít, že žalobce již opatrovníka nepožaduje.

[36] S krajským soudem lze souhlasit rovněž v tom, že zjištění ohledně vystupování žalobce v roli zmocněnce, nadto týkající se blíže nespecifikovaných řízení proběhlých v minulosti, nesouvisí s povinností stěžovatele osvědčit zdravotní stav žalobce pro účely posouzení nutnosti ustanovení opatrovníka dle § 32 odst. 2 písm. g) správního řádu, ke kterému stěžovatele zavázal krajský soud rozsudkem ze dne 12. 4. 2018. Jelikož stěžovatel tuto povinnost nesplnil, jak bylo vysvětleno výše, krajský soud nepochybil, jestliže jeho rozhodnutí, resp. rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Až po splnění této povinnosti a doplnění spisového materiálu o odborné lékařské posouzení zdravotního stavu žalobce budou mít správní orgány prostor pro správní uvážení a případné zhodnocení dalších podkladů za účelem vyhodnocení toho, zde je nezbytné žalobci ustanovit opatrovníka k hájení jeho práv (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2011, č. j. 6 Ads 23/2011 - 60). Krajskému soudu nelze

vytýkat ani to, že s ohledem na § 32 odst. 2 písm. g) správního řádu trval na obstarání odborného lékařského posudku zdravotního stavu žalobce, který má reflektovat i zprávy od specialistů. Ani na základě žádné další argumentace obsažené v kasační stížnosti neshledal Nejvyšší správní soud důvod ke zrušení rozsudku krajského soudu.

[37] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že správní orgány nedostály povinnosti řídit se závazným právním názorem vyjádřeným v rozsudku ze dne 12. 4. 2018, kterým je krajský soud zavázal zjistit zdravotní stav žalobce za účelem posouzení nutnosti ustanovení opatrovníka dle § 32 odst. 2 správního řádu. Zároveň nebylo prokázáno, že by splnění této povinnosti bránilo objektivní překážky, pro které by nebylo možno zdravotní stav žalobce zjistit, neboť stěžovatel nevyčerpal zákonné možnosti zjištění zdravotního stavu žalobce, resp. nepostupoval v souladu se zákonem tak, aby získal odborný lékařský posudek nezbytný k posouzení zdravotního stavu žalobce dle § 32 odst. 2 správního řádu.

[38] Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[39] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovateli nárok na náhradu nákladů řízení nevznikl, jelikož je podle § 60 odst. 2 s. ř. s. správním orgánem rozhodujícím ve věcech sociální péče. Žalobce byl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, náleží mu proto náhrada nákladů řízení. Žalobce požadoval 19 Kč vynaložených na odeslání dopisu s vyjádřením ke kasační stížnosti stěžovatele a Nejvyšší správní soud tomuto požadavku vyhověl s poukazem na rozsudek ze dne 25. 9. 2015, č. j. 6 As 135/2015 - 79, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že nezastoupenému žalobci náleží v případě úspěchu ve věci náhrada skutečně vynaložených hotových výdajů. Obdobně viz rozsudek ve věci sp. zn. 1 As 243/2015. K zaplacení náhrady nákladů Nejvyšší správní soud stanovil stěžovateli přiměřenou lhůtu patnácti dnů ode dne doručení tohoto rozsudku. Nad rámec zdejší soud dodává, že nemohl rozhodovat o náhradě nákladů řízení o žalobě, jejichž vynaložení žalobce tvrdil ve vyjádření ke kasační stížnosti, neboť o nich bylo již rozhodnuto krajským soudem.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. prosince 2020

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu